

پرۆسە يەك لەر بېردودا و ھۆيىد نەو ەيەك لە ئىستادا

نامق ھەمە

تابلۆيەكى ھونەر مەند دڵشاد ساھىبقران

جياواز و تيز دەر چوونو چەماوەدا يان ئالۇز كاويدا يان لەپانتايەكى تردا ولەفۆرمىي ھاوشىوھى ويستراودا دەبىنرئەتە، ئاسمان لای ئەو كەشىكى تەماوى ناديارو بەكارھىنانى رەنگەكان روناكىيەكان لەفەزاي ئەودا ماناومە دلولىكى تر والادەكات كەجىگاي تىرامان و جوينەوھى تايبەتە، ئەگەر لەچاوى ئەودا لىبروانىن ھەست بەو ناارمىيە دەكرىت، بەلام لەپرۆسەيەكى جياوازدا جارىكى تر ھەست بەوجاوانىيە و بەھىزى لەجۆرى كاركرندا دەكرىت. ئەوھى من دەمىبىنى لەسروشتى كاركردى تەكويىن و دابەشبوونى رەنگەكان بەدويوكيدا ھەستى ئەوت لادروست دەبوو كەچۆنى لەھەولى ستايلىكى تايبەت بەخودى خۆيو جىگىر بوونى رىچكەيەك كەبتوانىت ئەوتايبەتەندىيانەى لەلانايداردا ھەبوون دواچار كارىگەرەكان لەسەر ئەوھ پىك ھاتبوون ولەپانتاي ئەندىشەى ئەودا بيوھ دۆزىنەوھى دەروازەيەك بۇناسىنەوھ و چونەنيو رەنگەكانى سروشتو چىنە رەنگەكان يان كۆى ئەو ھارمۇنەيە لەوھرزەكاندا بەدى دەكرىت ئەوھەستەت لادروست دەبىت چۆن مەلمەس و زىر بو بەكارھىنانى رەنگى جياوازو تىكەلاوكردى لەگەل ماتريالى جياواز بەرزونمى ھەلوھرىنيو كراندنو وھشاندى رەنگەكان لەلانەستىدا دواتر تەواوكەرى يەكتىبوون بونتەبەشىكى سەرھەكيو دەربىرني زمانىكى تايبەت لەرىتموگوزارشت كردن وبەماناكردى سروشتو ئەو بەشانەى تر ھونەر مەد كارى لەسەر كرون لە رىگاي ھىلەكانو رەنگەكانەوھ جۆرىك قولبوونەوھ ئەو گۆشانەى لەپراويژدابوون لەساتى خۆيدا دەربىرناھەكان وەك پىويست نەبىنرايىت ھەستى پى ئەكرابىت يان لەئىستادا خويىنەوھو بىنىنى تر ئەو رەھەندانە بەدى دەكات وئەزمونەكان لەرەھەندىكى مېژويدا دەبىنرئەتەوھ كارى جدى لەسەردەكات. ئەوھەندەى لەبىنىنو دەركردنم لە جۆرى فەنتازياو ئىستاتىكا و دەولمەند كردنى ئەو باگراوھەندە رۆشنىبىرە و ھونەرە لای خودى وەرگر دەبىنرايەوھ بەسيفەتى ئەوھى ھونەر مەند بەردەوام خۆ رۆشنىبىر كردنى ھونەر مەد كەسىكى ئەكتىفو جدى بوھ لە رۆژكارى خۆيدا و لەئىستادا سەرچاوەيەكى گرنكى ھونەرى شىوھەكارىيە ئەم جۆرە ئىش كردنە زەرورىيەتى كاتوستەكانى خۆى بووھ

دەردەخاتو بەبى ئەوھى خۆى بەسپىتەوھ بەھىچ جۆرە كارىگەرەكو رەنگدانەوھى ھونەر مەندىكى تر ئەمەيش خۆى لەخۆيدا تواناو نازادى لەكاركرنو تايبەتەندىيەكان كەسايەتەيەكى تر و خۇناساندىك دەبىتە مرؤفئىكى جياوازو بەشويىن خۇقوتار كرندا دەگەرئىت كەپرئىت لەخودىيەتو جەوھەرەيەتى لەلانايدارو ديووھ شاراوھەكانى كەسايەتى و رەنگدانەوھى سروشتى خۆى لى بکەوئىتەوھ ئەمەيش لەسروشتى بەرجەستەبوونى كارەكانى دەبىنرئەتەوھ ئەوھى ھونەر مەند لە ھاورىكانى جىادەكانەوھ تەنھا تايبەتەندى و نەبوونى كارىگەرە لەسەر ساتى ئىشكرندنەكانى كەختى تايبەتى و ناسىنەوھىيە. كرانەوھى ھونەر مەند لەگەل ساتەكانى چىنە يەك لەدواى يەكەكان بەشىوھەيەك ھەست بەئارمى دەكەيت وەك ئەوھى ساتىكى تر تىكەل بەيەكتەردەبن و دەبنە بەشىك لەرەنگدانەوھى يەكتىر لەكارەكانىدا سروشت جياواز كەوتۆتەوھ، چونكە تۆنى بەھىزى و دانانى رەنگەكان بەوشىوھەيەكن كەتەنھا لەھونەر و تەكنىكو دابەشبوونو ئەزمونى ئەودا ھەستى جوانت لادروست دەبىت. ئەمەيش بۆپىگەو قورساي ھونەرى ھونەر مەند جىگاي بەبەھەند وەرگرتنە. پەيوھەندىيەكى بەھىز بەدى دەكەيت لەنيوان خودى ھونەر مەندو سروشتا لەسەر كۆى تابلۆكاندا رەگورىشەى بەردەوامى لەسەر جۆروساتەكانى ئىشكرندا ھەبووھ، رەنگو ھىلەكان بەردەوام لەبەرابەركى و خۆيەكلای كرنەوھەيەكى يەقىنەوھو بويرانەو دابەپاو نەخوازادا قەتسى بوون. ئەوھەندەى ھىلەرەنگەكان بەپچر پچر و ھىلى كورت كورت رەنگەكانىان بېرەوھە پانتاي تابلۆكانىان داگىر كروھ لەتايبەتەندىو جۆرى رەنگەكان وەك ئەوھى نەتوانن پىناسى خۇيان بن رەنگ و رەنگدانەوھى خۇيان بن ھىلەكانىش بەھەمان شىوھ ھىلەكان نەيانتوانىوھ تەواوكەرى يەكترو بەشىوھەيەك دەربكەون كەھەست بەيەك ئارستەيو نامەژەكراوھەك بەكىن. ئەم كىشمەكىشمە بەردەوام لای خودى ھونەر مەند بووتە جۆرى كاركرنو شوپنى مەئواو مەنزىلى، تاھەست بەوجياوازيە و بىندارىيە بەكىن كەوھ ئەوھى بىوئەت بىنىنو پروسەى بەردەوامى ژيان لەویدا بە دىكاتەوھ، بىنىنى ئەو بۇسروش بەو شىوھ بوو كەخۆى دەبىن. ھىلە رەشەكان بەردەوام لەسروشتى ئەودا بونى ھەبوھ لەھىلى

لەورىگانەى دواچار دەمانەوئى يان دەبىت وەك يەك بىن. سروشت سەرھەتاي ناساندنو خۇدۆزىنەوھەيەكى فراوانە لەپانتاي دنيا بىنىنى ھونەر مەند بۆبوونەوھەكانى دەوروشتى وئەركەكانى و بەركەوتەكان لەگەل ھەستىدا بۆيە ئەوھەدەبىنرئەت لەكۆى كارەكانىدا لەجۆرى ماتريالو ئەو پىكھاتانەى تابلۆيەكان پىك ھىناوھ ، ئىشكردن لە نىوچىنو توپۆھەكاندا لەكاتو ساتى خودا ناماژەيەكە بۆ ئارستەى ئىشكرنو چونە نىو ژيانى كۆمەلايەتى بەشىك كەدور لە ژيانى شارستانىو ھەموونەو گۆرانكارىيانەى بەردەوام لەفۆرمىكىترو تىزىكىترو دەبىنرئەتەوھ ھەسكردن بەولايەنى ژيانى زەحمەتكىشانى چىنوئۆپۆھەكان بەنەوئىك لەنەوھەكان تىكەلبونى بەشەناديارەكانى ھەستە ئەوپردەى دروست كروھ، يەك لايەنە كرديوھ بەشىك لەخۆى و چىژوھەر گرتنىكى نەوئىو ئىستاتىكا لە رەھەندىكى زانستە كۆمەلايەتەكانەوھ لىيان دەروائىت و بىنىنى ئەو بۆزەحمەتى ئەوان دەبىتە رەھەندىكى مەعريفى و سەرھەتايەك بۆئىشكرنو و كۆكرنەوھى كەنزىك لە باگراوھەندى كەلتورىو كۆمەلايەتى جوانكارى نەخشىناوھەكان لە نىومالى گوندنشىنەكاندا لە ويداا گفئو كۆيەكى بىدەنگ و پروسەيەكى ناديارلەرۆھى ھونەر مەندا سەرچاوەدە گرىتو لە شىوھو فۆرمىكى جياوازدا لە ھزرى ئەو بەرجەستەبوون . ئەمەلەلايەك بەشىكى ترى كارەكان پۆتريت بوون ئەمەيش جارىكى تر ئەو پەيوھەندى رۆحىيە كەھونەر مەندو كەسەنزىكەكانو خۇشەويسانى وئەكردونو وەك بەشىك لەزاكىرەو ھزرى ئەودا بىمىتەوھ بەلام دواچار ھەردولايان دەبنە يادگارو چەند كارىكى دەسكرد دەمىتەوھ. ئەو ئەزمونەى لەئىشكرنو ھەولدانى بۆ شىوھو فۆرمىكى تر بەردەوام بەبى دابران بونى خۆى دووپات كروھتەوھ بەبى ئەوھى دەرچوى ھىچ پەيمانگاو كۆلىژىك بىت بەلام بەردەوامىو

خۇشەويستى بۆ ھونەر وئەزمونەكانى شۇناسىكە بۆ فەرھەنگ و رەوتى شىوھەكارىو دەولمەند بوونى ئەمەيشەى ژيانو چىژوھەرگنتى لای وەرگرەكەى. بەمانايەكى تر لەدنيا بىنىنىكى ترى پروسەيەكى فراواندا دەتوانىن سەلىقەو بەھىزى لەجۆرى كاركردى ھونەر مەند بەدى بەكىن ، دەبىنن لەكارەكانىدا بەھىزى خۆى

لەوانەيە ئاسان بىت لەپرۆسەيەكدا بىنىنمان جياواز بىت و خويىندەوھەمان لە ھەر جۆرە كارىكى ھونەرىدا كە بەئاراستەيەكى لۆژىكىو دور لەھەموو بەھاجياوازەكانى خوويىنەوھو پروسەى بىنىن و شىكاركردى يان تاوتوى كردنى دەقكدا يان تابلۆيەكدا جياواز بکەوئىتەوھ. بەلام ناكاتە ئەوھى بەقەدەر ئەوھەندەى كارىكى ھونەرە ئەوھەندە لەپەراويزدا يان لە گۆشەكانى بىرچونەوھو دواتر وەلايانىن، مېژوھەك يان ئەسەوارىك كەبۆنى سەردەم و بونىادو وسەرھەلدانى جموچولەھونەرەكان وگەشەكردى ھونەر و دەولمەند كردنى باگراوھەندىكى رۆشنىبىرى و ھونەرى و پردىكى نىوان نەوھەكان و دواتر گەلان پىوھەديارىبىت بە ھەموو رەھەندە جياوازەكانىوھ. ناكريت بە بەھەند وەرئەگىرئەت و وەك سەرچاوەيەكى شىوھەكارى ومىژوى سەردەمەكەى خۆى وەرى نەگرىن. لەئىستادا زۆر گرنگە چۆن لەرۆشەھونەرەكان و جموچولەروشىبىرەكان دەروانىن لە وھى لەرەبىر دودا ھەبووھ بەردەوام خەرمانى ئەو تىزە لەدەولەمەندبوون و فراوانبوونىكى يەكجاردايە. ھونەر مەند ئەوھەندەى پەى بەدەوروشتەكەى دەباتو كارىگەر ساتەكان و فشارە دەرونىيەكان و سەرھەلدانى بىر ودلەراوكتىو جىگىر نەبوون نەبىنىنى ھەموو رەھەندە مەعريفەكان، نەبوونى سەرچاوە گرنگەكان و ئەو باگراوھەندە رۆشنىبىرە و كەلتورى خۆى لەخۆيدا ئاراستەيەكى تر دەبىنرئەتەوھ بۆ جۆرى خۇدۆزىنەوھ لەگەل خواستەكانو ھىناھەكايەى كۆمەلىك تىزو چەمكىتر لە جۆرى فەرھەنگ و كاركرنو يان ستايلىك كەتايبەتەندى و شوناسى ھونەر مەندىت. ئەمە سەرھەتايەكى زەرورە بۆ ئەو پروسەيەكى كەدەمانەوئەت لەسەرى پىكىبىن و وەك لەودىو دنيا بىنىنىكى تردا دەمانەوئەت ناماژەى